

ZÁKON

ze dne 2013,

kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád a zákon č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

Změna zákona občanský soudní řád

Čl. I

Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění zákona 36/1967 Sb., 158/1969 Sb., 49/1973 Sb., 20/1975 Sb., 133/1982 Sb., 180/1990 Sb., 328/1991 Sb., 519/1991 Sb., 263/1992 Sb., 24/1993 Sb., 171/1993 Sb., 283/1993 Sb., 117/1994 Sb., 152/1994 Sb., 216/1994 Sb., 84/1995 Sb., 118/1995 Sb., 238/1995 Sb., 118/1995 Sb., 160/1995 Sb., 238/1995 Sb., 247/1995 Sb., 31/1996 Sb., 142/1996 Sb., 269/1996 Sb., 202/1997 Sb., 227/1997 Sb., 15/1998 Sb., 91/1998 Sb., 165/1998 Sb., 326/1999 Sb., 2/2000 Sb., 46/2000 Sb., 360/1999 Sb., 27/2000 Sb., 105/2000 Sb., 130/2000 Sb., 204/2000 Sb., 227/2000 Sb., 370/2000 Sb., (část) 30/2000 Sb., 155/2000 Sb., 220/2000 Sb., 367/2000 Sb., 370/2000 Sb., 120/2001 Sb., 137/2001 Sb., 231/2001 Sb., 271/2001 Sb., 451/2001 Sb., 491/2001 Sb., 501/2001 Sb., 317/2001 Sb., 202/2002 Sb., 226/2002 Sb., 276/2001 Sb., 151/2002 Sb., 320/2002 Sb., 476/2002 Sb., 88/2003 Sb., 120/2004 Sb., 153/2004 Sb., 237/2004 Sb., 257/2004 Sb., 340/2004 Sb., 436/2004 Sb., 555/2004 Sb. (část), 628/2004 Sb., 554/2004 Sb., 555/2004 Sb., 59/2005 Sb., 170/2005 Sb., 216/2005 Sb., 205/2005 Sb., 342/2005 Sb., 377/2005 Sb., 383/2005 Sb., 501/2004 Sb., 413/2005 Sb., 56/2006 Sb., 79/2006 Sb., (část), 57/2006 Sb., 79/2006 Sb., 113/2006 Sb., 133/2006 Sb., 216/2006 Sb., 233/2006 Sb., 134/2006 Sb., 115/2006 Sb., 308/2006 Sb., 315/2006 Sb., 112/2006 Sb., 135/2006 Sb., 264/2006 Sb., 308/2006 Sb. (část) 296/2007 Sb., 104/2008 Sb., 123/2008 Sb., 126/2008 Sb., 259/2008 Sb., 295/2008 Sb., 384/2008 Sb., 189/2006 Sb., 129/2008 Sb., 274/2008 Sb., 305/2008 Sb., 7/2009 Sb., (část) 7/2009 Sb., 218/2009 Sb., 198/2009 Sb., 285/2009 Sb., 286/2009 Sb., 420/2009 Sb., 227/2009 Sb., 281/2009 Sb., 347/2010 Sb., 409/2010 Sb., 69/2011 Sb., 48/2010 Sb., 139/2011 Sb., 188/2011 Sb., 186/2011 Sb., 218/2011 Sb., 355/2011 Sb., 364/2011 Sb.,

420/2011 Sb., 470/2011 Sb., 167/2012 Sb., 202/2012 Sb., 334/2012 Sb., 147/2012 Sb., 396/2012 Sb., 399/2012 Sb., 401/2012 Sb., 404/2012 Sb., 369/2012 Sb., 267/2006 Sb., 309/2002 Sb., 458/2011 Sb. a zákona č. 396/2012 Sb. (část) se mění takto:

1. V § 30 se doplní odstavec (3), který zní:

„(3) Účastníku, jenž se domáhá majetkových nároků, které uplatnil v adhesním řízení v trestním řízení, v němž rozhodnutím prezidenta republiky o amnestii ze dne 1. ledna 2013 č.1/2013 Sb., došlo k amnestování odsouzeného (odsouzených) nebo k zastavení trestního řízení před právní mocí rozsudku, přidělí předseda senátu na požádání advokáta jako bezplatnou právní pomoc na celou dobu řízení.“

2. V § 75b odstavec 3 se doplňuje písmeno h), které zní:

„h) slouží-li předběžné opatření k zajištění majetkových nároků poškozeného, do jehož práv bylo jakkoli zasazeno rozhodnutím prezidenta republiky o amnestii ze dne 1. ledna 2013 č.1/2013 Sb.“

3. V § 138 se doplňuje odstavec (4), který zní:

„(4) Žalobci, do jejichž majetkových práv bylo jakkoli zasazeno rozhodnutím prezidenta republiky o amnestii ze dne 1. ledna 2013 č.1/2013 Sb., jsou zproštěni soudních poplatků.“

ČÁST DRUHÁ

Změna zákona o soudních poplatcích

Čl. II

Zákon č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění zákona č. 271/1992 Sb., 273/1994 Sb., 36/1995 Sb., 118/1995 Sb., 160/1995 Sb., 151/1997 Sb., 209/1997 Sb., 227/1997 Sb., 103/2000 Sb., 155/2000 Sb., 241/2000 Sb., 255/2000 Sb., 451/2001 Sb., 151/2002 Sb. (část), 151/2002 Sb., 192/2003 Sb., 555/2004 Sb., 628/2004 Sb., 357/2005 Sb., 72/2006 Sb., 115/2006 Sb., 112/2006 Sb., 159/2006 Sb., 296/2007 Sb., 216/2008 Sb., 123/2008 Sb., 189/2006 Sb., 7/2009 Sb., 217/2009 Sb., 281/2009 Sb., 427/2010 Sb., 218/2011 Sb., 303/2011 Sb., 218/2011 Sb. (část), 19/2012 Sb., 202/2012 Sb., 457/2011 Sb., 396/2012 Sb., 404/2012 Sb. a zákona č. 458/2011 Sb. se mění takto:

1. V § 11 se doplňuje odstavec (7), který zní:

„(7) Od poplatku se dále osvobozuje řízení, v němž se žalobce domáhá majetkových nároků, uplatněných v adhesním řízení trestního řízení, zasazeného rozhodnutím prezidenta republiky“

o amnestii ze dne 1. ledna 2013 č.1/2013 Sb. Pokud žalobce poplatek již zaplatil, má nárok na jeho vrácení. “

ČÁST TŘETÍ

SPOLEČNÁ ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Čl. III

1. Ustanovení tohoto právního předpisu se vztahují také na řízení, která byla zahájena před nabytím jeho účinnosti, v nichž se žalobci domáhají majetkových nároků uplatněných v adhezním řízení trestního řízení zasaženého rozhodnutím prezidenta republiky o amnestii ze dne 1. ledna 2013 č.1/2013 Sb..
2. Tento právní předpis nabývá účinnost dnem uveřejnění ve Sbírce zákonů.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

Obecná část

A. Důvody navrhované úpravy ve vztahu k platnému právnímu stavu

Předkladatelé si uvědomují, že rozhodnutí prezidenta republiky o amnestii ze dne 1. ledna 2013 č.1/2013 Sb. a jeho provedení přineslo újmu možná až desetitisícům poškozených.

Nejcitelněji byli zasaženi poškození z trestních řízení, která v souladu s ustanovením článku II – „Zastavení trestního stíhání“ byla zastavena před dosažením právní moci soudního rozhodnutí o vině a trestu a rozhodnutí v adhesním řízení. Jsou v obtížné situaci, protože se nedočkali výroku o vině a o nároku na odškodnění. Kdyby řízení skončilo pravomocným rozsudkem s odkázáním s nároky na náhradu škody do civilního řízení, těžili by z ustanovení § 135 odst.1 zák. č. 99/1963 sb. občanského soudního řádu, které zavazuje civilní soudy k respektování rozhodnutí v trestním řízení. Za daných okolností ale budou nuceni vymáhat své nároky u civilního soudu úplně od počátku.

Práva poškozených v pravomocně ukončených amnestovaných trestních řízeních, jejichž nárok na náhradu škody byl soudem potvrzen, nejsou zdánlivě amnestií dotčena, neboť výroky o odškodnění zůstávají v platnosti. Ve skutečnosti naději na získání přiznaného odškodnění snižuje skutečnost, že odsouzenému nyní nebude hrozit přeměna podmíněného trestu v nepodmíněný, pokud se na konci zkušební lhůty prokáže, že nenahradil ani část přisouzené škody. Mimo to je třeba počítat s tím, že část amnestovaných si bude z neznalosti určitě myslet, že se amnestie vztahuje i na výrok o náhradě škody. Bude tak nutné na nich plnění vymáhat.

Poškození, jimž byla takto amnestií způsobena újma, budou muset použít služeb advokátů, platit soudní poplatky, popř. složit jistinu. Mnozí by se pro nedostatek finančních prostředků a z důvodu bezradnosti ve věcech civilního řízení svých nároků vzdali.

Amnestie přináší státu úsporu finančních prostředků. Bylo by nespravedlivé, aby byla vyvážena újmou poškozených.

Předkladatelé proto navrhují, aby účastníkům, kteří se domáhají majetkových nároků, které uplatnil v adhesním řízení v trestním řízení, v němž rozhodnutím prezidenta republiky o

amnestii ze dne 1. ledna 2013 č.1/2013 Sb., došlo k amnestování odsouzeného (odsouzených) nebo k zastavení trestního řízení před právní mocí rozsudku, přidělil předseda senátu na požádání advokáta jako bezplatnou právní pomoc na celou dobu řízení. Dále je navrhováno, aby žalobci, kterým bylo zasaženo do jeho majetkových práv amnestií prezidenta republiky, byli zproštěni soudních poplatků.

B. Soulad s ústavním pořádkem a s mezinárodními smlouvami podle čl. 10 Ústavy

Předložený návrh zákona předpokládá přijetí předložené novely ústavního zákona, na kterou navazuje.

Návrh ústavního zákona neodporuje ani žádné mezinárodní smlouvě, jíž je ČR vázána ani právu EU.

C. Předpokládaný dopad na státní rozpočet a na ostatní veřejné rozpočty:

Navrhovaná úprava nevyvolává vyšší požadavky na výdaje státního rozpočtu, než by byla výše výdajů, které by musely být z rozpočtu vydány v případě, že by amnestie nebyla vyhlášena, na probíhající trestní řízení, jichž se amnestie dotkla.

Navrhovaná právní úprava nemá dopad na rozpočty krajů a obcí.

D. Předpokládaný dopad na rovnost mužů a žen:

Navrhovaná právní úprava nemá žádný dopad na rovnost mužů a žen.

Zvláštní část

K části první:

Bod 1: Pokud o to požádá, je účastníkovi přidělen advokát jako bezplatná právní pomoc v případech, kdy se domáhá majetkových nároků, které uplatnil v adhesním řízení v trestním řízení, v němž došlo k amnestování odsouzeného nebo k zastavení trestního řízení.

Bod 2: Navrhovatel, který se domáhá předběžného opatření k zajištění majetkových nároků, které uplatnil v adhesním řízení v trestním řízení, v němž došlo k amnestování odsouzeného nebo k zastavení trestního řízení v důsledku amnestie, se osvobozuje od povinnosti složit jistotu k zajištění náhrady škody.

Bod 3: Dochází k odpuštění soudních poplatků, pokud bylo žalobci zasaženo do práv amnestií prezidenta republiky.

K části druhé:

Bod 1: Dochází k odpuštění soudních poplatků, pokud bylo žalobci zasaženo do práv amnestií prezidenta republiky. Pokud již žalobce poplatky uhradil, má právo na jejich vrácení.

K části třetí:

Bod 1: Tento zákon se vztahuje také na řízení, která byla zahájena před nabytím jeho účinnosti.

V Praze dne 15. ledna 2013

Radek John v. r.

Kateřina Klasnová v. r.

Vít Bárta v. r.

Michal Babák v. r.

Jana Drastichová v. r.

Petr Skokan v. r.

Otto Chaloupka v. r.

Jiří Štětina v. r.